

N:o 12.

Ank. till Riksd. kansli den 29 juni 1887, kl. 11 f. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning af väckta motioner rörande ändring i åtskilliga paragrafer i regeringsformen och riksdagsordningen.

Herr Johan Ohlsson har i Andra Kammaren väckt två särskilda motioner (nr:is 126 och 127) rörande ändring i nämnda grundlagar, hvilka motioner, sedan motionären med kammarens begifvande återtagit den del af den senare motionen, som afsåg skrifvelses aflåtande till Kongl. Maj:t, blifvit i återstående delar till utskottet öfverlemnade.

I dessa motioner har herr Ohlsson förutom annat, hvarom utskottet meddelat yttrande i sina utlåtanden nr:is 6 och 10, *dels*, i syfte att »Riksdagen såsom kollektiv personlighet och svenska folkets ständiga representant och Riksdagens sammankomster på särskilda tider för öfverläggningar och beslut icke måtte förvexlas» föreslagit att nedan nämnda paragrafer skulle erhålla följande förändrade lydelse, nemligen i

Regeringsformen.

§ 49.

Riksdagen representerar — — — — — dagen derefter. Konungen dock obetaget att emellan *Riksdagens lagtima möten urtima riksmöte* sammankalla.

Vid urtima riksmöte må endast — — — — —
i oskiljaktigt sammanhang.

§ 50.

Riksdagen skall sammanträda — — — — — annan mötesort
utsätta och kungöra.

§ 53.

Lagtima riksmöte skall för — — — — — förbättring.
Å urtima riksmöte skola ej flera — — — — — före-
kommande ärenden.

§ 58.

Vid hvarje lagtima riksmöte låte Konungen för Riksdagen uppvisa
statsverkets tillstånd — — — — — sätt redovisas.

§ 60.

Till bevillningar räknas — — — — — samt hvad Riksdagen
vid hvarje möte dessutom som — — — — — monopolier fast-
ställa.

§ 81.

Denna regeringsform samt — — — — —
Konungens och Riksdagens beslut vid två lagtima riksmöten.
Riksdagens — — — — — godkänner.

§ 87.

1:o Riksdagen eger — — — — — beslut, vare han oförhindrad
att för nästföljande riksmötes öppnande — — — — — sägs.

2:o Riksdagen eger ock — — — — — Har ej förslag, hvarom
nu fråga är, före början af riksmötet näst efter det möte, hvarvid Riks-
dagen framställt eller antagit förslaget. — — — — — antagande.

§ 88.

Med förklaring öfver — — — — — mening, Konungen genom dess högsta domstol *mellan Riksdagens möten* gifver, kunna ogillas af *Riksdagen, då den första gången derefter sammanträder*, så ock om — — — — — iakttagas och åberopas.

§ 95.

Om, emot förmodan, — — — — — Riksdagen genast sammankalla *till möte* — — — — — låta kungöra.

§ 96.

Riksdagen skall hvarje år å lagtima möte förordna en för lagkunskap — — — — — aktorer utstaka.

§ 97.

Denne Riksdagens justitieombudsman — — — — — att honom efterträda, i fall han, *innan Riksdagen anställt nytt val af justitieombudsman* — — — — — hindrad.

§ 98.

I händelse justitieombudsmannen — — — — — utsedde efterträdare, under *riksmöte* afsäga sig — — — — — Inträffar något af dessa fall, *då Riksdagen ej är till möte samlad*, skall Riksdagens rätt — — — — — utöfvas.

§ 100.

Justitieombudsmannen åligge, *att hvarje år till lagtima riksmöte* aflemna — — — — — förbättring.

§ 103.

Riksdagen skall å lagtima möte hvar tredje år, på sätt riksdagsordningen — — — — — halfva belopp.

§ 105.

Riksdagens konstitutionsutskott ege att vid lagtima riksmöte äska de protokoll — — — — — kunna fordras.

§ 107.

Skulle konstitutionsutskottet — — — — — blifvit gjord.
Frågor uti detta ämne — — — — — underställas.
Allt hvad Riksdagen — — — — — och ingen ny, till ansvarighet förbindande, granskning *vid påföljande riksmöten* i samma mål — — — — — tillkommer.

§ 108.

Riksdagen skall å lagtima möte hvar tredje år — — — — — komiterade.

§ 109.

Lagtima riksmöte kan ej utan Riksdagens egen begäran upplösas förr än Riksdagen varit fyra månader tillsammans, — — — — — i hvilka fall Riksdagen skall sammanträda till nytt lagtima möte å den tid Konungen, inom tre månader från den dag förra mötet blef upplöst, bestämmer, samt — — — — — början.

Urtima riksmöte eger Konungen, när han för godt finner, åtskilja, och vare sådant riksmöte alltid upplöst innan tid för Riksdags lagtima sammanträde infaller.

Der så oförmodadt skulle hända, att Riksdag, när riksmöte *afslutas*, icke hade staten reglerat eller — — — — — fortfare den förra statsregleringen och bevillningen intill *nästa riksmöte* — — — — — vid föregående riksmöte blifvit fördelad — — — — — och utfärda.

§ 110.

Ej må någon riksdagsman — — — — — förvisas från den ort, *der riksmöte hålles*. Skulle — — — — — beifra låta.

Blifver riksdagsman — — — — —
 under resa från eller till riksmöte, när man vet — — — — —
 förolämpas.

samt i

Riksdagsordningen.

§ 2.

Riksdagen skall i kraft af rikets regeringsform och utan särskild kallelse hvarje år den 15 januari — — — — — sammanträda till *lagtima riksmöte*.

Urtima riksmöte sammankallas — — — — — förmäles. På *urtima riksmöte* må endast — — — — — sammanhang.

§ 5.

Lagtima riksmöte kan ej utan *Riksdagens egen* begäran upplösas förr än *Riksdagen* varit fyra månader tillsammans, derest icke Konungen, medan *den* är samlad, förordnar om nya val till båda kamrarna eller den ena af dem. I dessa fall skall *Riksdagen till nytt lagtima riksmöte sammanträda å den tid Konungen, inom tre månader från den dag förra mötet blef upplöst, bestämmer, samt må riksmötet ej vidare af Konungen upplösas förr än fyra månader från det senare sammanträdetes början* förflutit.

Urtima riksmöte eger Konungen, när han för godt finner, åtskilja, och vare sådant möte alltid upplöst, innan tid för *Riksdagens lagtima sammanträde* infaller.

§ 12.

Riksdagsman — — — — — eller sedermera, mellan *Riksdagens möten*, — — — — — befallningshafvande.

§ 21.

3. Att den valde tillförene såsom riksdagsman bevistat *tre lagtima riksmöten*.

§ 34.

Konungen låter offentligen kungöra den af honom för riksmötes öppnande bestämda tid — — — — efter mötets början, — — — —
 — — låter Konungen meddela till lagtima möte samlad Riksdag berättelse om hvad i rikets styrelse sedan Riksdagens näst föregående lagtima sammanträde sig tilldragit — — — — — men om riksmötet urtima är, kungöres för detsamma anledningen till Riksdagens sammankallande — — — — — framställa.

Då Konungen, på sätt nu är sagdt, riksmöte öppnat, — — —
 — — — vördnad.

§ 35.

Hvardera kammaren — — — — för sig under riksmötet anser nödig — — — — — sekreteraren.

§ 36.

Vill Konungen, med upplösande af riksmöte, förordna — — —
 — — meddelas.

Då riksmöte, som ej, på sätt ofvan sägs, upplöses, skall afslutas, infinna sig — — — — — förklarar riksmötet vara afslutadt.

§ 37.

1. Å hvarje lagtima riksmöte skola — — — — — sådant bevilja.

4. Å urtima riksmöte skola ej — — — — — ärenden.

§ 44.

Utskotten välja — — — — — som de flesta riksmöten be-
 vistat, och der två eller flere i lika många möten deltagit, den — —
 — — — — — i ämnet.

§ 46.

Finner utskott — — — — — dertill vid hvarje riksmöte förordnar,
 begära — — — — — afgifva.

§ 55.

Motion i ämne — — — — göras tio dagar från riksmötets öppnande — — — — eller annan under samma riksmöte inträffad — — — — föränledes.

I ämne — — — — framställas.

Motion — — — — sammanföres.

§ 64.

Förslag till stiftande — — — — endast vid *lagtima riksmöte* må väckas, kan å *samma riksmöte* förkastas — — — — hvilket till *det lagtima riksmöte*, som — — — —. Ej må beslut öfver hvilande förslag till annat riksmöte uppskjutas, utan att Konungen och begge kamrarne derom äro ense.

§ 67.

Skall förmyndare — — — — sist dagen efter riksmötets öppnande — — — — Riksdagens beslut.

Om så händer, att kamrarne ej inom tre dagar efter riksmötets öppnande — — — — må vara verkställdt.

§ 68.

Till följd af regeringsformens 96 § skall *Riksdagen* hvarje år å *lagtima möte* förordna — — — — fullgöra.

Denne Riksdagens — — — — behörigen vald.

Valmännen böra — — — — i fall han, innan *Riksdagen* anställt nytt val — — — — derifrån hindrad.

I händelse justitieombudsmannen — — — — under pågående riksmöte afsäga sig — — — — i hans ställe.

Inträffar något af dessa fall mellan *Riksdagens möten*, skall — — — — utöfvas.

§ 69.

Riksdagen skall å *lagtima möte* hvar tredje år tillsätta — — — — skiljas.

Denna nämnd — — — — föreskrifves.

§ 70.

Riksdagen skall å lagtima möte hvar tredje år förordna — — —
 — — behörig man.

§ 71.

Riksdagen skall å lagtima möte hvarje år — — — — —
 inträffar.

§ 72.

Riksdagen skall å lagtima möte hvarje år förordna — — — —
 — — fullbordad.

Revisorerna — — — — — lika.

De anmärkningar — — — — — skola af *Riksdagen vid näst-*
följande lagtima riksmöte — — — — — öfverlemnas till — — — — —
 behandling.

och dels vidare anfört:

»Då Riksdagens regelbundna årsmöte den 5 mars i år upplöstes, ansågs ej vidare några ledamöter af Andra Kammaren finnas, som kunde deltaga i justeringen af dagens protokoll. Vore denna uppfattning riktig, så existerade från den 5 mars tills de nya valen försiggått, eller eventuellt till den 2 maj, ingen Andra Kammare. Skulle oförutsedda händelser fordrat sammankallande af urtima riksmöte, hade således blott Första Kammaren kunnat sammanträda. En bestämmelse derom när mandat för under sådana förhållanden afgående riksdagsmän upphör, och när de nyvaldes mandat inträder, torde därför vara behöflig.

Att kommunalstämmas ordförande skall vara ensam valförrättare vid elektorsval och uppsamlare af röstsedlarne vid omedelbara val på landet, under det dessa förrättningar i stad skola ske inför magistrat eller stadens styrelse, innebär, såsom erfarenheten visat, en betänkelig oegentlighet. Likasom att vederbörande förrättare af riksdagsmannaval icke är bemyndigad eller i tillfälle att närmare pröfva de elektorsers behörighet, hvilka vid sådant val komma tillstädes, samt att ingen kvalifikation finnes bestämd för den, som må kunna väljas till elektor,

och ingen bestämmelse för öfrigt huru vid elektorsval skall tillgå, hvarom allt föreskrifter torde böra finnas.

Då riksdagsordningen hänvisar till kommunernas röstlängder, att efter föreskrifna anteckningar deri tjena såsom vallängder, så borde väl grundlagen gifva sådan vallängd vitsord, då den blifvit enligt kommunallagarne upprättad och, sedan nyssnämnda anteckningar skett, varit för granskning tillgänglig samt på grund af före valet lagligen gjord anmärkning rättad, utan bibehållen rätt för någon att *efter* valförrättningen göra anmärkning mot längden gällande.

Huru utslag på besvär öfver riksdagsmannaval skola vederbörande delgifvas, torde böra bestämmas. Likaså huruvida riksdagsman, som längre tid från riksmötes början uteblifver, må ega rätt att sin befattning bibehålla, och kammarens pröfningsrätt af ledamots behörighet torde likasom i 1810 års riksdagsordning böra närmare begränsas;»

på grund hvaraf motionären hemställt, att följande paragrafer i riksdagsordningen skulle förändras sålunda:

§ 13.

1. Andra Kammarens ledamöter väljas för en tid af tre år, räknade från och med januari månads början året näst efter det, under hvilket valet skett, *dock att, då Konungen, med förordnande om nya val öfver hela riket till denna kammare, riksmöte upplöst, de förra valen gälla endast för tiden intill den dag Konungen bestämt för Riksdagens sammanträde till nytt möte.*

§ 16.

Valen förrättas, för landet, inför domhafvanden medels elektorer, som utses inför kommunalstämmans ordförande, *biträdd af dertill af domhafvanden förordnad person, som på tjenstemannaansvar förer protokoll öfver valförrättningen och deraf tillställer domhafvanden en af ordföranden till riktigheten bestyrkt afskrift.* För hvarje kommun — — — ett tusen.

I de valkretsar — — — — folkmängden eger.

Till elektor kan endast den väljas, som eger rösträtt inom den kommun, för hvilken valet förrättas.

Kommuner, som hafva — — — — —. Vid de omedelbara valen afgifvas rösterna på landet, särskildt för hvarje kommun, inför kommunalstämmans ordförande, *biträdd af så förordnad och ansvarig*

protokollsförare som ofvan sägs. I stad afgifvas rösterna inför magistrat eller för staden särskildt tillsatt styrelse; och skola för — — — — — folkmängden eger.

I stad som har att — — — — — indelas i valkretsar.

§ 17.

Vid såväl elektors- som riksdagsmannaval — — — — — lika röstetal.

Vid dessa val skola till efterrättelse tjena de för kommunerna gällande röstlängder, som böra innehålla anteckning om dem, hvilka enligt 14 § valrätt tillkommer. Röstlängd skall, för att såsom vallängd vid riksdagsmannaval gälla, före hvarje val framläggas till granskning samt rättas på sätt i kommunalförordningarne föreskrifves eller i vederbörligen kungjord valordning kan vara eller varda bestämdt.

§ 18.

Konungens befallningshafvande — — — — — skyndsamt kring-sända.

För kallelse — — — — — stadgadt är.

Der elektorsval hållet är — — — — — utdrag af valprotokollet. Och ege domhafvanden eller magistrat, inför hvilka riksdagsmannavalet för-rättas, att, med ledning af samma protokoll, pröfva en hvar elektors be-hörighet att i valet deltaga och derom före omröstningens början afsäga beslut. Har inom kommun, som har att gemensamt med annan eller andra kommuner välja riksdagsman, vid rösternas afgifvande origtigt förfarits, ege vederbörande valförrättare, om för rättelses vinnande så nödigt finnes, att, med uppskjutande af valet, utsätta ny valdag, och förståndiga vederbörande dervid lagligen förfara.

§ 22.

1. Är någon missnöjd med val — — — — — sitt utslag i målet utfärdar och kungöra i valkretsens kyrkor. Dock må anmärkning mot följd vallängd, framställd, sedan den för valet utsatta tid tilländagått, icke upptagas till pröfning.

2. Den med Konungens befallningshafvandes utslag missnöjde eger att, sist inom åtta dagar *efter den dag då utslaget offentligen kungjordes inom den kommun han tillhör*, till Konungens befallningshafvande inlemnå — — — — i 11 § sägs.

§ 23.

Hvarje ledamot (se ofvan föreslagna redaktionsändringar) — — — — riksdaler.

Den ledamot af kammaren, som icke i rätt tid sig vid riksmöte inställer, skall för hvarje dag han uteblifver vara förlustig tio riksdaler af arfvodet. *Uteblifver han utan styrkt laga förfall mer än tio dagar efter riksmötes öppnande, ege ej utan kammarens medgifvande rätt att sin plats intaga.*

§ 25.

Befinnes vid *elektors-* eller riksdagsmannaval — — — — — eller innefattar valsedel *sådan tvetydighet i anseende till den eller de valdes namn, att valförrättaren ej kan afgöra, hvilken person den röstande afsett*, skall samma sedel anses ogild.

§ 32.

1. Den som blifvit till riksdagsman vald — — — — — då fullmagterna uppvisas.

2. Hvardera kammaren tillkommer — — — — — än äfven för dem, mot hvilka eljest *till följd af §§ 23 och 26 denna grundlag* anmärkning förekommer — — — — — obehörigt förklarad.

Då de af motionären föreslagna förändringarna synas utskottet icke vara af något egentligt behof påkallade, hemställer utskottet,

att herr Ohlssons förevarande motioner icke måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 29 juni 1887.

På utskottets vägnar:

Magnus Hallenborg.
